

köynnöksillä koristaneen. Tarkoitustaan en tiedä. Yrittivät äsken pakottaa joitakin meikäläisiä rakennustyöhön. Kun eivät ruvenneet, vieläpä panivat väkivoimin vastaankin, niin paiskasivat maahan ja sitoivat niiden kädet selän taakse. Tuolla nyt seisovat sidotuin käsin.

— Näkyvät seisovan. Mitähän tuolla puuhataan, vihollislaivojen luona, näethän?

Rannalta lähti liikkeelle juhlallinen kulkue. Siinä kulki sotilaita ja pappeja, munkkeja ja kuoripoikia. Koreat liput liehuivat aamutuulesa, kulta ja hopea kiilsivät, aseet välkkyivät ja savuavat suitsutusastiat loistivat heilahdellessaan.

— Tänne tulevat.

— Tuo tuossa keskellä lienee ruotsalaisten kuningas. Ja sen vierellä astelee kai se päätietäjä, jota sanovat piispaksi, tuo, jolla on päässään halkinainen päähine ja kädessään känkkyräpäinen sauva. Tänne näkyvät tosiaankin tulevan. Kylläpä on niillä komeutensa!

Loistava kulkue saapui vankijoukon luokse, jonka ympärille kiertyi sotilaiden ketju. Kuningas ja piispa nousivat vasta rakennetulle korokkeelle. Piispa viittasi kädellään muutamalle ruskeakaapuiselle miehelle, joka asettui seisomaan korokkeen eteen ja alkoi puhua selvällä suomenkielellä. Kristinopin alkeita hän selitti vankijoukolla, puhui Pyhästä Neitsyestä, hänen pojastaan Jeesuksesta Kristuksesta ja Isästä Jumalasta sekä myöskin monien pyhien miesten merkillisistä ihmetöistä. Hän julisti kansalle, kuinka ainoa oikea oppi jo oli vallannut suuren osan maailmaa ja tuonut mukanaan siunausta ja rauhaa, ja kuinka kiitollisia suomalaistenkin oli nyt oltava, kun hurskas Eerik kuningas yhdessä pyhän piispan Henrikin kanssa Rooman pyhän isän kehotuksesta oli saapunut levittämään kristinoppia pimeässä pakanuudessa elävän Suomen rannikkoväen keskuuteen, josta uusi usko pian oli voitokkaasti tunkeutuva kaikkialle sisämaahankin.

Karppalaisen ukko katseli tarkoin saarnamiestä. Sitten hän kuiskasi Hirvaalle:

— Ihmettelin äsken, kun se puhuu meidän kiel-tämme, mutta taidankin tuntea miehen. Sehän on Kotalammen Peräisen poikia. Ryöstivät sen nuorempana Ruotsiin, mutta nyt näkyy palanneen takaisin aikuisena ja Ristin-Kiesuksen puhemiehenä.

Karppalaisen ukko arvasi oikein. Peräisen poika-han se oli, joka nuorena pakanana ryöstettiin ja palasi takaisin kristittyinä munkkina.

Saarnamies jatkoi puhettaan. Kansa kuunteli saarnaakin, mutta ihmetteli vielä enemmän voittajainsa maallista mahtia. Komeat puvut, heleät liput ja oudontuoksuinen savu tekivät tietyn vaikutuksen etenkin naisiin ja keskenkasvuisiin.

Päätettyään selityksensä ilmoitti Kotalammen Peräisen poika hurskaan kuninkaan ja pyhän piispan tahdon olevan, että voitettujen pakanoiden oli, jotta he pelastuisivat ikuisesta kadotuksesta, päästävä osallisiksi pyhän kirkon opista ja että heidät kaikki tässä tarkoituksessa heti kastettaisiin kristinuskoon. Jokainen astukoon esille vuorollaan.

Niin kastettiin uuteen uskoon voitettut suomalaiset munkin lukiessa latinankielistä rukousta. Joihinkin harvoihin oli saarna ja ulkonainen meno vaikuttanut ja he astuivat kastettaviksi alttiilla mielellä. Toiset näyttivät välinpitämättömiltä. Monet eivät edes salanneet vastahakoisuuttaan. Ja uppiniskaisimmat — heitä oli miehistä enimmän — ohjattiin väkiväkällä veden ääreen. Heidän jäykkä niskansa taivutettiin väkisin. Mutta jokaisen kohdalla /kohotti piispa pystyyn oikean kätensä kaksi sormea, joka oli pyhän kirkon puolesta annetun siunauksen ulkonainen merkki.

Kastetoimituksen päätyttyä virkkoi kuningas Eerik piispalle:

— Mieleni on surullinen syystä, että niin monta suomalaista joutui kaatuneena pakanana kadotukseen.

— Heidän kohtalonsa on surullinen, vastasi piispa, — mutta missä Jumalan kirkko ei pääse etene-mään rauhalla ja sovinnolla, siellä sen on edettävä miekalla ja verellä.

Ilmoitettiinpa toimituksen päätyttyä kastetulle kansalle toinenkin asia. Peräisen poika teki selvällä suomenkielellään kaikille tiettäväksi hurskaan kuninkaan käskyn olevan, että kastettujen suomalaisten maahan jäi uuden uskon turvaksi vahva, aseellinen joukko Ruotsin sotilaita ja että kaikkien lähi-seutujen miesten oli saavuttava kahdeksi viikoksi työhön, rakentamaan perustettavan kilivilinnan val-leja.

— Kuulin eilen Korpelaisen ennustavan tätä, virkkoi Hirvas puoliääneen Karppalaisen ukolle. — Toteen kävivät sanansa. Kunpahan olisi tämänkin kohtalon käänne arvattu aikaisemmin ja toimittu sen mukaan! Mutta emme arvanneet ja eri köyttä vedimme. Nyt lienee oma isännyytemme lopussa.

— Niin on, vastasi Karppalainen jurosti.

Kuningas Eerik ryhtyi järjestämään valloitetun maankolkkan hallitusasioita ja piispa Henrik kirkon asioita. Kastettu kansa sai lähteä vapaasti kotiinsa.

Mutta Karppalaisen ukko, nuori Hirvas sekä moni muukin poikkisivat jo kotimatalla pyhälle lähteelle, jonka vedellä pesivät pois väkisin annetun kasteen.

Kristinusko tarvitsi vielä monen miespolven ajan, ennen kuin se lopullisesti juurtui Suomeen.